

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 634/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Advokátskou kanceláriou AŠTARY, s. r. o. Mariánske námestie 29/6, Žilina, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Adam Aštary, PhD., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/144/2021 z 18. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Konanie **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. apríla 2022 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovatelia podali 7. októbra 2019 žiadosť o vydanie stavebného povolenia na novostavbu ich rodinného domu s prípojkami inžinierskych sietí. Stavebným povolením mesta Žilina č. 2574/2020-170434/2020-SÚ-BAB z 24. septembra 2020 (ďalej len „stavebné povolenie“) bolo podľa § 66 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“) vydané sťažovateľom stavebné povolenie na stavbu rodinného domu. Proti stavebnému povoleniu podali žalobcovia odvolanie, o ktorom rozhodol Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutím č. OU-ZA-OVBP2-2021/014162-004/Pál z 13. mája 2021 tak, že odvolanie zamietol

a rozhodnutie správneho orgánu 1. stupňa potvrdil. Stavebné povolenie vydané sťažovateľom nadobudlo právoplatnosť 4. júna 2021 a sťažovatelia začali s uskutočňovaním stavby.

3. Žalobcovia ako spoluvlastníci susedného pozemku sa žalobou podanou krajskému súdu 21. júla 2021 domáhali, aby krajský súd preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného č. OU-ZA-OVBP2-2021/014162-004/Pál z 13. mája 2021, a zároveň žiadali priznať odkladný účinok správnej žaloby. Krajský súd uznesením č. k. 31S/144/2021 z 18. januára 2022 priznal odkladný účinok správnej žaloby.

4. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že krajský súd rozsudkom č. 31S/144/2021 zo 14. júna 2022 (právoplatným 14. augusta 2022) rozhodol vo veci samej tak, že žalobu žalobcov zamietol, a tým rozhodol v prospech sťažovateľov. Proti predmetnému rozsudku nebola podaná kasačná sťažnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia podali proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ústavnú sťažnosť, ktorej nosným argumentom je, že povaha námietok sťažovateľov je takého zásadného charakteru (porušenie práva na zákonného sudcu, svojvoľnosť a arbitrárnosť napadnutého uznesenia), že vecný ústavno-právny prieskum uznesenia krajského súdu nie je možné odmietnuť iba s poukazom na aktuálnu neukončenosť konania pred všeobecnými súdmi vo veci samej, ale je potrebné uprednostniť efektívnu ochranu základných práv sťažovateľov.

6. Časť ústavnej sťažnosti, v ktorej namietajú porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy tvorí zákonný a judikatúrny podklad, na základe ktorého sťažovatelia poukazujú na to, že k zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať v zásade len výnimočne a za vopred stanovených pravidiel (nie *ex post*), ktoré umožňujú predvídať túto zmenu (I. ÚS 249/2017). Podstatou argumentácie v tejto časti ústavnej sťažnosti je, že v ich veci rozhodovala sudkyňa spravodajkyňa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sudkyňa“), ktorej v zmysle bodu II.2.1 písm. b) rozvrhu práce krajského súdu na rok 2022 nemali byť v rámci senátu 31S od 1. januára 2022 do 31. marca 2022 pridelované žiadne veci, ani nové, ani staršie došlé na krajský súd pred 1. januárom 2022. Preto táto sudkyňa nemala byť 18. januára 2022 pri vydaní napadnutého rozhodnutia sudkyňou spravodajkyňou a nemala sa na jeho vydaní vôbec podieľať. Za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nie je možné považovať takého sudcu príslušného súdu, ktorému bola vec pridelená proti jeho výslovne prejavenej vôli a ktorý túto vec rozhodovať nechce a zjavne ani nevie.

7. Namietané porušenie práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením krajského súdu má v ústavnej sťažnosti viacero rovín.

a) Prvá rovina námietok sa týka dôvodu, na základe ktorého krajský súd priznal odkladný účinok správnej žalobe, ktorým je hrozba závažnej ujmy na právach žalobcov, predovšetkým na práve na kvalitu životného prostredia, vzhľadom na umiestnenie a vplyvy výduchu aktívneho vetrania a vplyvu tepelného čerpadla umiestneného smerom na obytné miestnosti žalobcov plánovanej novostavby rodinného domu. Tento dôvod v návrhu na priznanie odkladného účinku v správnej žalobe (podľa tvrdení sťažovateľov) žalobcovia nevymedzili, a tak si krajský súd tento dôvod

neprípustným spôsobom a v rozpore s dispozičnou zásadou ovládajúcou rozhodovanie o návrhu na priznanie odkladného účinku podľa § 185 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) dotvoril, a preto konal *ultra vires*.

b) Druhá rovina námietok sťažovateľov sa dotýka arbitrárnosti napadnutého uznesenia pre nedostatočné odôvodnenie, ktoré nemá oporu v administratívnom spise a v ňom nachádzajúcej sa projektovej dokumentácii. Z predmetných technických správ nevyplýva, že by uskutočnením a dokončením novostavby rodinného domu v súlade so stavebným povolením hrozila nejaká závažná ujma na práve na kvalitu životného prostredia. Sťažovatelia dodávajú, že všetky okolnosti uviedli vo svojom vyjadrení k správnej žalobe, no krajský súd ich ponechal bez akéhokoľvek povšimnutia.

c) Ďalšia rovina námietok sa týka ústavne neakceptovateľného spôsobu vyjadrenia sa krajského súdu k zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného a k dostatočnosti jeho odôvodnenia, čo je v rozhodnutí o priznaní odkladného účinku, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej a nie je napadnuteľné kasačnou sťažnosťou, zásadne vylúčené.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy) uznesením krajského súdu o priznaní odkladného účinku správnej žaloby.

9. Z pohľadu konania a rozhodovania bolo podstatným zistenie, že v zmysle § 186 ods. 2 SSP odkladný účinok správnej žaloby priznaný napadnutým uznesením *ex lege* zanikol právoplatnosťou rozsudku krajského súdu č. k. 31S/144/2021 zo 14. júna 2022 vo veci samej 14. augusta 2022. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté uznesenie krajského súdu už nemôže vo sfére subjektívneho právneho postavenia sťažovateľov viac vyvolávať žiadne právne účinky.

10. Keďže zákon o ústavnom súde v ustanoveniach upravujúcich konanie o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (§ 122 až § 135) bližšie neupravuje dôsledky, ktoré nastali pominutím účinkov sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, bolo nevyhnutné primerane na vec aplikovať ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

11. Zákon o ústavnom súde v § 62 predpokladá, že popri v ňom obsiahnutých procesných normách (*lex specialis*) sa na konanie pred ústavným súdom primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku ako *lex generalis*. Primeranosť ich použitia možno vnímať ako oprávnenie ústavného súdu postupovať podľa konkrétneho ustanovenia Civilného sporového poriadku vtedy, ak sa ocitne v obdobnej procesnej situácii ako všeobecný súd. Termín „primerane“ pritom treba vykladať tak, aby boli rešpektované špecifické procesné situácie, ktoré v rozhodovacej činnosti ústavného súdu môžu nastať. Pokiaľ ide o skúmanie procesných podmienok, ústavný súd je rovnako ako všeobecný súd kedykoľvek za konania povinný prihliadať na to, či sú splnené. Ak ústavný súd zistí nesplnenie neodstrániteľnej podmienky konania pred ústavným súdom, konanie o ústavnej sťažnosti zastaví podľa § 161 ods. 2 CSP (m. m. III. ÚS 202/02, I. ÚS 351/08, I. ÚS 148/2011).

12. Civilný sporový poriadok na rozdiel od Správneho súdneho poriadku síce neobsahuje priamo špecifickú podmienku konania o možnosti jeho zastavenia pre odpadnutie predmetu sporu [§ 99 písm. g) SSP], avšak zo špecifického zmyslu a účelu konania o ústavnej sťažnosti pre namietané porušenie základných práv a slobôd právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu možno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť, že v aktuálne prejednávanej veci bola existencia takéhoto rozhodnutia, resp. trvanie jeho účinkov v právnej sfére sťažovateľa, nevyhnutnou procesnou podmienkou konania a rozhodovania ústavného súdu v tomto type konania (pozri čl. 127 ústavy; § 122 zákona o ústavnom súde). Negatívne zistenie ústavného súdu v tejto otázke, t. j. zistenie o zániku odkladného účinku napadnutého uznesenia aj bez jeho formálneho zrušenia (ako je to v prípade sťažovateľov), predstavuje neodstrániteľný nedostatok v podmienkach konania, keďže tým fakticky zaniká možnosť dosiahnuť cieľ sledovaný podanou ústavnou sťažnosťou (m. m. I. ÚS 148/2011, III. ÚS 349/2016). Do individuálnej sféry sťažovateľov chránenej základnými právami a slobodami nemôže negatívne zasahovať odkladný účinok správnej žaloby, ktorý *ex lege* zanikol právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej. Ústavný súd tak konštatuje, že odpadol predmet konania pred ústavným súdom. Ústavný súd preto, vychádzajúc z § 62 zákona o ústavnom súde, aplikoval primerane § 161 ods. 1 a 2 CSP a konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľov zastavil. Ústavný súd pritom v tomto smere vychádzal aj z princípu minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011), ktorým sa vo vlastnej rozhodovacej činnosti dôsledne riadi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu